

Opschrift

Vergadering van 15 mei 2024

Nummer: 2024_MV_00257

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Emilie Peeters: mentaal welzijn scholieren

Raadslid(-leden):

Emilie Peeters - Vooruit

Bevoegd: Evita Willaert

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

Geachte schepen,

De scholierenkoepel lanceerde recent hun memorandum rond middelbaar onderwijs in Vlaanderen naar aanleiding van de opkomende verkiezingen. Het memorandum is gebaseerd op de resultaten van 'De Grote Scholierenbevraging' waarin maar liefst 20.130 scholieren in Vlaanderen en Brussel aangaven waar ze wakker van liggen en hoe ze over bepaalde zaken denken. 48% van de scholieren vindt de aanpak van mentaal welzijn van scholieren uitdaging nummer één. De cijfers zijn dan ook hallucinant: 30% geeft aan zich niet goed in zijn vel te voelen op school en 47% voelt zich er niet gemotiveerd. 95% van de scholieren zegt stress te ervaren op school. 14% voelt zich niet veilig op school, 20% voelt zich alleen.

In het memorandum geeft de scholierenkoepel ook vele heel concrete aanbevelingen rond de aanpak van mentaal welzijn bij jongeren op school.

Vraag:

Hierover heb ik enkele vragen omtrent de situatie in het Gentse onderwijs:

- Bestaat er een welbevindenbeleid op de Gentse middelbare scholen?
- Worden scholieren opgeleid om om te gaan met schoolstress, faalangst en prestatiedruk?
- Is er in de Gentse middelbare scholen een laagdrempelig, leerlinggefocuste psychologische zorg aanwezig?
- Wordt het concept van 'Conflixers', waarbij leerlingen die op hun eigen school andere leerlingen ondersteunen, toegepast op de Gentse middelbare scholen?

Antwoord

Het welbevinden van leerlingen staat hier vandaag op de commissie hoog op de agenda, met zo dadelijk ook een vraag van collega Persyn over de wachtlijsten bij het CLB. Die vragen en de zorg over het welbevinden zijn terecht. Dat scholieren dit ook zelf op de agenda zetten, zegt veel.

Het is vanzelfsprekend dat elke Gentse school een beleid rond welbevinden heeft. Elke school moet verplicht een beleid op leerlingenbegeleiding ontwikkelen, implementeren en evalueren. Het is een geïntegreerd beleid dat 4 begeleidingsdomeinen omvat:

1. De onderwijsloopbaan
2. Leren en studeren
3. Psychisch en sociaal functioneren
4. Preventieve gezondheidszorg

De stedelijke scholen van het stedelijk net zetten hier concreet op in via meerdere acties, die verschillend zijn naargelang de noden van de leerlingen.

Enkele voorbeelden van materialen en acties:

- De Pedagogische begeleidingsdienst neemt een cruciale rol op in veel van dit aanbod. Ze informeren en begeleiden scholen en schoolteams over bepaalde methodieken en initiatieven. Dat gebeurt ook in samenwerking met externe partners. Een voorbeeld is het onderzoek van Peer van der Helm dat handelt over het creëren en bevorderen van een positief leerklimaat.

Een ander voorbeeld is de cirkeltraining die inzet op het zorg dragen voor elkaar in groepsverband, en hoe je verbinding legt met jezelf en de anderen.

- Appwel, een applicatie die het welbevinden meet, en helpt te verhogen.
- Scholen nemen ook deel aan de Week van de Veerkracht en het verspreiden van de Happy Snacksdoos onder alle Stedelijke scholen, internaten en academies van het Deeltijds Kunstonderwijs. Bedankt daarvoor ook aan schepen Coddens en zijn diensten.

Is er in de Gentse middelbare scholen een laagdrempelig, leerlingefocuste psychologische zorg aanwezig?

De begeleiding van en het aanbod voor leerlingen is een samenwerking van verschillende actoren die elk een rol opnemen. Centraal staat de ondersteuning [EW1] via de lerarenzelf, opvoeders en leerlingenbegeleiders waar leerlingen bij terecht kunnen. Indien de hulpvraag de mogelijkheden van de school overstijgt, wordt het CLB ingeschakeld en/of wordt er gezocht naar geschikte partners binnen de sociale kaart.

Leerlingenbegeleiders kunnen deelnemen aan lerende netwerken waarin ook casusbesprekingen aan bod komen.

Ik noem graag De Wingerd als voorbeeld voor die eerstelijns hulp waar de klasleraren elke week een extra uur hebben voor gesprek met hun klas, en dat aangevuld met leerlingencontacten, waar ze één op-één in gesprek gaan. Leerlingen zijn heel open in die gesprekken. Leraren zijn de eerste toegangspoort, die dagelijks met de leerlingen werken. Via het CLB bestaat ook de mogelijkheid om eerstelijnspsychologen in te zetten op scholen, zowel individueel als voor groepssessies. Over de werking van het CLB ga ik straks nog wat uitgebreider in bij het antwoord op de vragen van collega Persyn.

Ik vernoem graag ook het lerend netwerk Boost, in regie van de Stad Gent. [EW2] Dat bestaat uit een groep van leerlingenbegeleiders en zorgteams uit het stedelijk secundair en

volwassenenonderwijs. Zij plaatsten het voorbije jaar meermaals thema's als grensoverschrijdend gedrag en (cyber)pesten op de agenda.

Momenteel loopt ook het proefproject COTT op de campus Offerlaan. Dat gebeurt met middelen van de provincie. COTT staat voor 'Campus Oplaad Trajecten - Team (COTT)', een projectgroep van diverse medewerkers die in of voor de scholen werken. Dat gaat heel breed: leerkrachten, leerlingbegeleiders, opvoeders, CLB-medewerkers, brugfiguren, ondersteuners, campusverbinders, pedagogisch medewerkers, vrijwilligers, stagiairs ... Zij engageren zich om een deel van hun reguliere opdracht aan (leerlingen van) dit project te wijden. Zij worden daarbij ondersteund door een kernteam, bestaande uit de COTT-coördinator, een intern pedagogisch begeleider en de campusverbinder. Samengevat creëren ze met het project ruimte, begeleiding en samenwerking voor leerlingen met verhoogde zorgnoden (fase 1 van het zorgcontinuüm). Zij worden op structurele basis, gedurende een vijftal weken, een namiddag per week buiten de klascontext en binnen de vertrouwde campusomgeving in een klein veilig groepje (max. 6 leerlingen), begeleid door 1 of 2 leden van het COTT. Zij werken aan persoonlijke doelen die in dialoog met hen worden vastgelegd en voeren er activiteiten uit die hun mentale rust, ademruimte en positieve leerervaringen bieden.

De evaluatie volgt nog, maar het is het voornemen om dit te continueren en mogelijk uit te dragen naar andere scholen binnen het Stedelijk Onderwijs.

U vraagt ook of scholieren worden opgeleid om om te gaan met schoolstress, faalangst en prestatiedruk.

Omgaan met schoolstress, faalangst en prestatiedruk zijn thema's die ter sprake tijdens onder andere de leerlingencontacten, klassenraden en oudercontacten. Leerlingen die geconfronteerd worden met één van de zaken, worden begeleid via de leerlingenbegeleiding. In OV4 – buitengewoon onderwijs is het zelfs expliciet voorzien om de leerlingen hierin op te leiden.

In de andere scholen is de focus eerder begeleiding in plaats van opleiding. Scholen zetten onder andere in op:

- groepsdynamieken
- trainingen Rots en Water. Waarbij leerlingen bepaalde sociale vaardigheden aanleren en leren omgaan met spanning en stress. Je zou het kunnen samenvatten als emotieregulatie Dit aanbod geldt voor leerlingen, maar kan ook inspirerend zijn voor het versterken van personeelsleden in hun pedagogisch handelen
- er werd een rouwkoffer ontwikkeld en aangeboden aan de scholen

Het concept van Conflixers werd gedeeld met de scholen via de pedagogische begeleiders op een Boost-bijeenkomst. De scholen hebben hier op dit moment nog geen ervaring mee, maar geen enkele school sluit uit dat ze daar in de toekomst mee zouden werken. Beste collega Peeters. U begrijpt ongetwijfeld dat zo'n opsomming van acties, structuren en initiatieven altijd maar één aspect is.

Het Gentse onderwijs, en ook de stedelijke scholen, vinden de weg naar de vele partners die werken rond welzijn bij jongeren. Je zou kunnen stellen dat de volledige 'sociale kaart' op het menu staat.

Maar heel veel werk, en misschien soms het belangrijkste werk zit in de alledaagse omgang van leraren en anderen op school met hun leerlingen. Een bemoedigend woordje, samen sporten, elkaar respecteren, ruimte geven aan initiatieven, vragen 'oe ist?' ... Bedankt voor de aandacht hiervoor.

